

Číslo: 66004/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch **od 17. 01. 2022 do 21. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou	
Sídlo	Župkov 18
Zriaďovateľ	Obec Župkov

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Iveta Tomášová, riaditeľka školy

Mgr. Ivana Betková, zástupkyňa riaditeľky pre ZŠ

Anna Šipikalová, zástupkyňa riaditeľky pre MŠ

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 66004/2021-2022 zo dňa 13. 01. 2022
inšpekciu vykonali:

PaedDr. Katarína Mužíková, školská inšpektorka, ŠIC
Banská Bystrica

Mgr. Jana Bieliková, školská inšpektorka, ŠIC Banská
Bystrica

PaedDr. Jana Handzelová, PhD., školská inšpektorka,
ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Ivana Hrončeková, školská inšpektorka, ŠIC
Banská Bystrica

Ing. Petra Vetráková, školská inšpektorka, ŠIC
Banská Bystrica

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Realizácia zmien v obsahu vzdelávania v závislosti od potrieb žiakov a nastavenie systému opatrení na podporu vzdelávania žiakov, ktorí nemali vytvorené podmienky na dištančné vzdelávanie v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Tematická inšpekcia bola vykonaná v štátnej plnoorganizovanej základnej škole s materskou školou s vyučovacím jazykom slovenským, v organizačnej zložke základná škola (ZŠ). V škole sa vzdelávalo celkom 188 žiakov, na prvom stupni 77 a na druhom stupni 111. Evidovali 23 žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZZ), z toho 6 na prvom stupni a 17 na druhom stupni. Zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) pochádzali 4 žiaci druhého stupňa. Žiakov z marginalizovanej rómskej komunity (MRK) neevidovali. V školskom roku 2020/2021 sa

dištančného vzdelávania zúčastňovali všetci žiaci školy. Výchovno-vzdelávací proces zabezpečovalo 22 pedagogických zamestnancov, z nich 6 učiteľov prvého stupňa a 9 druhého stupňa (1 na čiastočný úväzok), 3 pedagogické asistentky (1 na čiastočný úväzok), 3 vychovávateľky, školský špeciálny pedagóg a odborný zamestnanec - sociálna pedagogička.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Z inšpekčných zistení¹ vyplynulo, že v škole po návrate k prezenčnej výučbe realizovali **diagnostiku vedomostí a zručností žiakov primárneho vzdelávania** s cieľom zistiť mieru osvojenia učiva z predchádzajúceho obdobia. Zdrojmi pre získanie informácií o úrovni plnenia požiadaviek učebných osnov v predmetoch hlavných vzdelávacích oblastí boli najmä rozhovory o úlohách a produktoch, ktoré žiaci vypracovali počas domácej prípravy², ale aj hrové aktivity, online testovanie v programe Alf, ústne skúšanie a krátke previerky zamerané na sledovanie výkonu³ a pripravenosti na vyučovanie (hodnotené percentuálne), čo korelovalo aj s odpoveďami učiteľov v dotazníku zadanom školskou inšpekciou⁴. V oblasti depistážnej činnosti adaptačného obdobia zameranej na sledovanie emočno-sociálnej úrovne⁵ jednotlivcov, na diagnostiku prostredia a vzťahov bolo prínosom systematické pozorovanie problémových, zaostávajúcich a rizikových žiakov školským špeciálnym pedagógom (ŠŠP) v úzkej spolupráci s triednymi učiteľmi, sociálnou pedagogičkou (SP) a pedagogickými asistentkami (PA) nielen na vyučovacích hodinách, ale aj počas prestávok a mimoškolských aktivít.

Riaditeľka školy a učitelia konštatovali (Graf 1), že diagnostikou zistená **miera osvojenia vedomostí a zručností žiakov** po prechode na prezenčnú výučbu **bola nižšia**, nedostatky mohli negatívne vplyvať na kontinuitu ich ďalšieho vzdelávania najmä v predmetoch vzdelávacích oblastí Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami. Rozdiely v plnení požiadaviek učebných osnov sa prejavili individuálne v rámci tried/jednotlivcov. Školou prijaté **podporné opatrenia**, ktoré využívali k minimalizácii školského neúspechu konkrétnych žiakov vzájomne konzultovali, ale písomne analýzu nespracovávali, terminované opatrenia neprijímali. K negatívnym vplyvom prerušenia vyučovania počas pandémie zaradili nevládnutie poznania písmen, zníženú úroveň čítania s porozumením, neosvojenie si gramatických pravidiel, chybovosť v početných operáciách s prirodzenými číslami a zníženie úrovne kompetencií k celoživotnému učeniu sa, sociálnych zručností a schopností žiakov⁶.

Porovnaním údajov o **počte neprospievajúcich žiakov** v školských rokoch 2018/2019 (5 neprospievajúci – 4 z 1 alebo 2 predmetov, jeden z nich úspešne vykonal komisionálnu

¹ rozhovor s vedením školy, učiteľmi a inkluzívnym tímom, analýza predložených materiálov a dokumentácie súvisiacej s dištančným vyučovaním a adaptačným obdobím, zistenia z dotazníka zadaného učiteľom

² Predložili fotodokumentáciu úloh a produktov, ktoré boli predmetom rozhovorov a analýzy počas adaptačného obdobia - aktivity žiakov v domácom prostredí, pokusy, prírodovedné úlohy, PL, písomné práce, zapojenie sa do výziev a projektov, samostatné praktické práce.

³ napr. úroveň a technika čítania, porozumenie textu, osvojenie gramatických pravidiel, matematických operácií a postupov

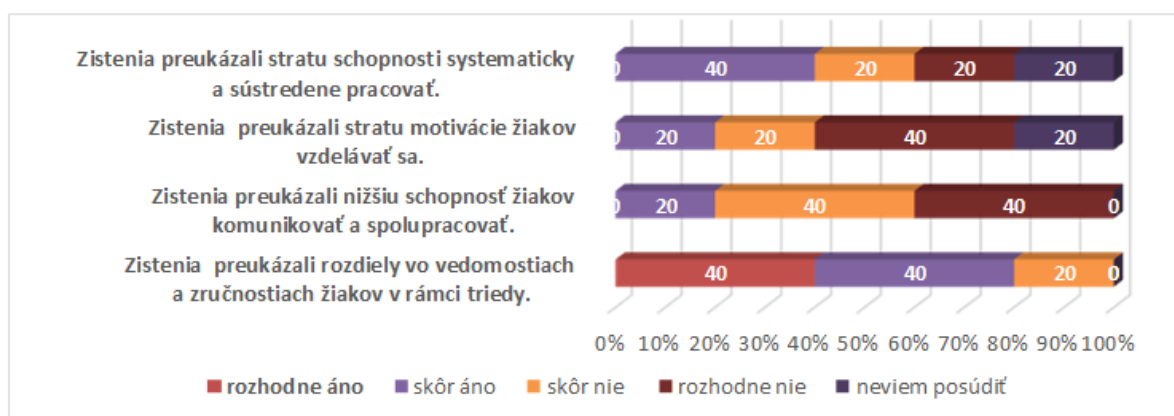
⁴ Údaje získané z dotazníkov zadaných učiteľom – uplatňované spôsoby/formy diagnostiky vedomostí a zručností žiakov po ukončení dištančného vzdelávania: 100% rozhovory so žiakmi, písomné práce rôzneho druhu, sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, ústne skúšanie; 60% riešenie rôznych typov komplexných úloh; 40 % prezentácie produktov žiackych prác, portfólio – súbor prác žiaka, ktoré vypovedali o jeho výkone a prezentácie produktov žiackych prác; 0% testy z ponuky NÚCEM.

⁵ pozornosť, kooperácia a úroveň sebaovládania

⁶ Údaje získané z dotazníkov zadaných učiteľom – výsledné zistenia z diagnostiky vedomostí a zručností žiakov preukázali: nižšiu schopnosť komunikovať – skôr áno 20%, stratu motivácie vzdelávať sa – skôr áno 20%, stratu schopnosti systematicky a sústredene pracovať – skôr áno 40%.

skúšku a 1 - SZP neprospel z 3 a viac predmetov) a 2020/2021 (6 neprospievajúcich z 1 alebo 2 predmetov (0 SZP) - z nich 1 úspešne vykonal komisionálnu skúšku) bolo zistené, že ich **počet bol porovnateľný**. Do dištančného vzdelávania (DIV) sa zapájali všetci žiaci (synchronne 76% žiakov, asynchronne 24% - vypracovaním distribuovaných PL, niektorí i prostredníctvom krátkodobého doučovania PA v priestoroch Obecného úradu v Ostrom Grúni, či telefonických konzultácií). Podľa vyjadrenia riaditeľky školy **dôvody neprospievania** boli podmienené ich nižšou úrovňou poznávacích schopností, nepravidelnou dochádzkou spôsobenou častou chorobnosťou, málo podnetným domácim prostredím, nezaujmom zákonných zástupcov (ZZ) o podporné opatrenia po návrate k prezenčnej výučbe, v 1. ročníku i neúčastou na predprimárnom vzdelávaní.

Graf č. 1 Diagnostika vedomostí a zručností žiakov primárneho vzdelávania po ukončení dištančného vzdelávania

Z výsledkov dotazníka určeného učiteľom a predložených podkladov⁷ vyplynulo, že najčastejšie uplatňovanými spôsobmi diagnostiky **úrovne vedomostí a zručností žiakov nižšieho stredného vzdelávania** po ich začlenení do prezenčného vyučovania boli rozhovory (100 %) o výsledkoch, ktoré vypovedali o ich výkone počas DIV. Na identifikovanie toho, čo žiaci poznajú a dokážu, využívali písomné práce/testy (88,89 %), sledovanie ich výkonov a pripravenosti (66,67 %), prezentácie produktov žiackych prác (55,56%), v menšej miere riešenie komplexných úloh (44,44 %), ústne skúšanie (33,33 %), portfólio (11,11 %) a 1 označil aj testy z ponuky NÚCEM. K ďalším nástrojom patrili interaktívne cvičenia z portálu wiki.edu.sk a prezentácie. Žiaci 9. ročníka (20) dňa 29. 04. 2021 absolvovali KOMPARO 2020/2021 – testovanie. V slovenskom jazyku a literatúre dosiahli 67,8 % úspešnosť, čo bolo nad celoslovenský priemer (64,6 %) a v matematike 51,3 %, čo bolo pod priemernou úspešnosťou všetkých testovaných žiakov v SR (58,1 %).

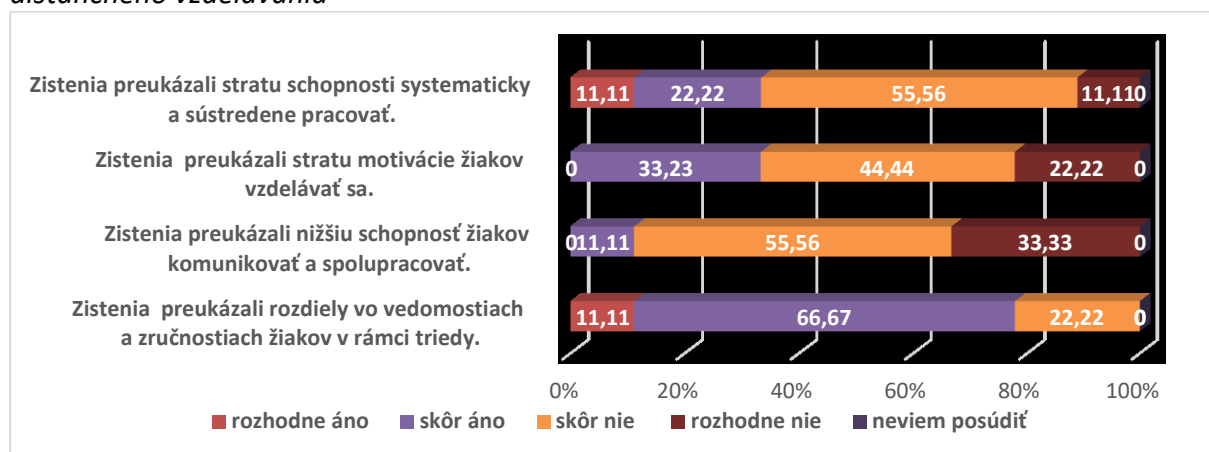
Mieru osvojenia vedomostí a zručností žiakov vychádzajúcu z diagnostických zistení v danom období hodnotila riaditeľka školy ako **nižšiu** a s rozdielmi v rámci jednotlivých tried, na čo poukázali aj odpovede väčšiny učiteľov (77,7 %) v dotazníkoch (Graf 2). Zistené odchýlky medzi plánovanými vedomosťami, úrovňou zručností/postojov a skutočnosťou po DIV sa prejavili v kľúčových vzdelávacích oblastiach (Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť). Deficitmi boli - terminologické nedostatky, nízka úroveň aplikácie gramatických pravidiel, postupov riešenia úloh, nedostatočné osvojenie si pojmotvorného procesu. Odpovede učiteľov v dotazníku potvrdili

⁷ v printovej podobe a digitálnej v platforme EduPage a Alf – napr. projekty, riešenia úloh prostredníctvom aplikácie Alf, samostatné praktické práce, čitateľské záznamy, diktáty, literárne práce, návrh erbu, vizitky

u niektorých žiakov nižšiu schopnosť komunikovať a spolupracovať (11,11 %), stratu motivácie vzdelávať sa (33,33 %), či schopnosť systematicky a sústredene pracovať (33,33 %). V zápisniciach zo zasadnutí pedagogickej rady, ani predmetovej komisie konkrétne výsledky pedagogickej diagnostiky daného obdobia, analýzu zistení či termíny na ich odstránenie nezaznamenali.

Z analýzy správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy v školských rokoch 2018/2019, 2020/2021 a informačného dotazníka pre riaditeľa školy vyplynulo, že počet neprospievajúcich žiakov **bol identický**. Na konci školského roka 2018/2019 evidovali 3 neprospievajúcich (nie SZP/MRK) a 2020/2021 taktiež neprospeli 3, z nich 1 úspešne vykonal komisionálnu skúšku a 2 neprospievajúci z viacerých predmetov (nie SZP, MRK) predčasne ukončili povinnú školskú dochádzku. Podľa riaditeľky školy **dôvody neprospievania** boli pravdepodobne podmienené nedostatočnou fixáciou učiva spôsobenou znížením týždennej hodinovej dotácie vyučovacích predmetov počas DIV, ale aj nesystematickou a menej aktívnou prípravou žiakov vzdelávajúcich sa asynchrónne, ich nezáujmom o školu, nedostatočnou podporou rodičov žiakov pochádzajúcich najmä z menej podnetného prostredia.

Graf č. 2 Diagnostika vedomostí a zručností žiakov nižšieho stredného vzdelávania po ukončení dištančného vzdelávania

Škola na základe analýzy po mimoriadnom prerušení vyučovania v školskom roku 2020/2021 ponechala pôvodný **školský vzdelávací program (ŠkVP)**, ako aj jeho súčasť **učebný plán a učebné osnovy**. V súlade s poznámkou č. 7 k RUP pre ZŠ, ako úpravu platnú na jeden školský rok, pedagogická rada dňa 31. 08. 2021 odsúhlasila presun učiva z dôvodu nenaplnenia stanovených požiadaviek z vyučovacieho predmetu matematika v primárnom vzdelávaní (z 3. do 4. ročníka - zaokrúhľovanie, rysovanie v štvorcovej sieti, zväčšovanie, zmenšovanie, kocka, stavby z kociek a ich plány, rysovanie kružnice) a slovenský jazyk a literatúra v nižšom strednom vzdelávaní (z 5. do 6. ročníka – vzory prídavných mien/cudzí a pekný), čo dokumentovali aj zápisnice a poznámky k inovovanému učebnému plánu – dodatok č. 4. Riaditeľka školy sa v rozhovore vyjadrila, že ako opatrenie na minimalizáciu dôsledkov DIV, upravili systém **hodnotenia a klasifikácie žiakov**. Využívali ho ako prostriedok podpory vzdelávania žiakov, podnet k ich zlepšovaniu a ďalšiemu učeniu sa s ohľadom na ich sociálne podmienky počas DIV. Pedagogická rada ho prehodnotila a dňa 19. 04. 2021 schválila zmenu

formy hodnotenia žiakov⁸, zároveň aj zásady priebežného a záverečného hodnotenia počas prezenčného vzdelávania⁹, o čom informovali žiakov a ZZ prostredníctvom informačného systému aSc EduPage. Vyjadrenia všetkých učiteľov o uplatňovaní formatívneho hodnotenia podporili aj odpovede väčšiny žiakov v dotazníkoch, že sa zaujímali o ich problémy v učení sa, povzbudzovali a chválili ich, keď odpovedali správne alebo splnili úlohu, nedali im hneď zlú známku, keď niečo nevedeli, ale im vysvetlili, kde urobili chybu a v čom museli pridať, čo potvrdili aj zistenia školskej inšpekcie z priameho pozorovania vyučovacieho procesu.

Organizáciu vzdelávania pri prechode na DIV prispôbovali aktuálne platným podmienkam, personálnym a priestorovým možnostiam (využívanie areálu školy) a dopravnému spojeniu dochádzajúcich žiakov. Po adaptačnom období štandardný rozvrh doplnili so súhlasom ZZ o tzv. ranné kruhy pred vyučovaním, v rámci ktorých rozvíjali komunikáciu a riešenie konfliktov. V aktuálnom školskom roku zaradili v rámci primárneho vzdelávania blokové vyučovanie s uplatňovaním medzipredmetových vzťahov. Ich tému a frekvenciu si riadili učители v rámci jednotlivých tried.

Úpravy v obsahu vzdelávania **odsúhlasila pedagogická rada**, čo dokumentovali príslušné zápisnice i ŠkVP v dodatku č. 4.

Škola príprave žiakov na plynulý a nestresujúci prechod na plnohodnotné vzdelávanie venovala pozornosť a vypracovala **plán**¹⁰, podľa ktorého sa riadili procesy adaptácie, o čom informovali aj ZZ. Prioritným zámerom, podľa vyjadrenia riaditeľky školy, bolo obnoviť školskú dochádzku žiakov pochádzajúcich z málo podnetného prostredia, ktorí sa DIV nezúčastňovali online formou a ZZ neprejavili záujem o prezenčnú výučbu v skupinách 5+1. Zo zápisov v triednych knihách vyplynulo, že adaptačné obdobie zacielené na obnovenie študijných rutín, prinavrátenie emocionálneho a sociálneho bezpečia, podporu sociálnych vzťahov a duševného zdravia.

Učitelia sa v rozhovoroch vyjadrili, že v rámci **podpory učenia sa žiakov na vyučovacích hodinách** sa zameriavali na rozvoj kompetencií, ktoré nemali možnosť rozvíjať v čase DIV. Minimalizácii problémov sa venovali individuálne v rámci tried/jednotlivcov. Vzájomne sa o tom informovali, s členmi inkluzívneho tímu konzultovali prípadné postupy. So zámerom rozvíjať sociálne kompetencie (spolupráca, komunikácia) zaraďovali učenie na stanovištiach (edukácia v exteriéri) a prácu v skupinách. V dotazníkoch deklarované využívanie inovatívnych foriem a metód (rôzne kvízy, hry, úlohy cez počítačové aplikácie, zaraďovanie skupinovej práce, hodnotenie svojej práce a vykonávanie pokusov na hodinách prírodovedných predmetov) potvrdili mnohí žiaci, ale prezentovanú diferenciaciu úloh a zadaní, či špecifické pedagogické intervencie a individuálny prístup iba niektorí¹¹. Zistenia z hospitačnej činnosti školskej inšpekcie preukázali len na polovici hospitovaných hodín poskytovanie podporných stimulov, uplatňovanie efektívnych stratégií, rozvíjanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa.

V záujme naplnenia potrieb žiakov a ich celkovej pohody, kognitívneho, emocionálneho, sociálneho potenciálu v rámci **podpory ich wellbeingu** organizovali rôzne aktivity a prístupy

⁸ v 1. ročníku slovné hodnotenie, v 2. až 9. ročníku kombinované - klasifikácia/ slovo absolvoval v predmetoch, ktoré sa dištančne nevyučovali

⁹ Uvedené v internom dokumente, ktorý vydali ako dodatok ku ŠkVP - Návrat žiakov do školy Plán adaptačného obdobia vzdelávania žiakov od 19. 4. 2021 - časť VII.

¹⁰ s mottom „Nezačínajú preteky s časom, ale s duševnou a fyzickou pohodou žiakov, učiteľov a rodičov.“

¹¹ zadávanie iných úloh ako ostatným – rozhodne áno 0 %, skôr áno 3,33 %; riešenie úloh v skupinách – 23,33 % rozhodne áno, skôr áno 61,67 %; vykonávanie pokusov – rozhodne áno 58,33 %, skôr áno 38,33 %; riešenie kvízov, hier a úloh pomocou počítačových aplikácií rozhodne áno 15 %, skôr áno 40 %

zamerané na vytváranie pozitívnych vzťahov medzi spolužiakmi, posilnenie sociálneho či rovesníckeho učenia, dôvery samých v seba, schopnosti zvládať stres a svoje správanie aj zapájaním do programov primárnej prevencie rizikového správania koordinovaných triednymi učiteľmi, ŠŠP, koordinátorom prevencie, na čo v dotazníkoch učítelia aj žiaci reagovali súhlasne. Deklarovanie vytvárania inkluzívneho prostredia intervenciami podporujúcimi budovanie pozitívnej sociálnej klímy, atmosféry istoty a psychického bezpečia korešpondovalo s priamym pozorovaním vyučovacieho procesu.

Škola na základe podnetov (zo strany učiteľov, ZZ) zadala žiakom 5. ročníka dotazník na zistenie klímy po DIV. Po jeho vyhodnotení a dohovore so ZZ realizovali tzv. ranné kruhy dvakrát do týždňa, z toho jedenkrát aj v prítomnosti ŠŠP, s pozitívnym dopadom na zlepšenie sociálnych vzťahov medzi žiakmi, ich aktívnejšie zapájanie sa do činností vedúcich k vzájomnej spolupráci a komunikácii.

V rámci **podpory žiakov v čase mimo vyučovania** pre zmiernenie zaostávania v dôsledku uplatňovania menej efektívnych foriem DIV poskytovali učítelia systematické doučovanie, intervencie ŠŠP a PA, čo potvrdili aj niektorí žiaci v dotazníkoch (doučovanie – 44 %, ŠŠP – 13 %; PA – 19 %). Na zlepšenie výsledkov v oblasti čitateľskej, matematickej, prírodovednej, environmentálnej a finančnej gramotnosti využívali aj obsah záujmových aktivít projektu Od textov k činom. Do projektu Spolu múdrejší sa nezapojili a na ponuku Letnej školy ZZ nerefletovali. Jedným z opatrení bolo aj sprístupnenie školského klubu pre žiakov nižších ročníkov 2. stupňa, čo niekoľkí z 5. a 6. ročníka aj využívali. ŠŠP pre žiakov ohrozených školským neúspechom realizoval individuálne konzultácie zamerané najmä na riešenie krízových situácií, komunikáciu, emočné správanie, aplikáciu konkrétnych cvičení na rozvíjanie ich deficitov, čoho sa niektorí z opýtaných zúčastnili. V rámci skupinových aktivít pripravil dramaturgiu so žiakmi 8. ročníka na tému asertivita formou rovesníckeho učenia, ktorú prezentovali aj v triedach ostatných ročníkov. SP smerovala svoje intervencie k sociálne zraniteľným skupinám a ich rodinám. V spolupráci s kurátorkou ÚPSVaR zorganizovala prednášku pre žiakov 5. a 6. ročníka o záškoláctve, príčinách a dôsledkoch, keďže pri prechode z DIV na PV sa uvedený jav vyskytol. Pre zníženie rizika školského neúspechu učítelia vysvetľovali ZZ postupy zamerané na precvičovanie a utvrdzovanie učiva, poskytovali pomoc praktickými radami ako sa učiť so žiakmi, ponúkli Letnú školu. Zapožičané IKT prostriedky (notebook, myš, slúchadlá) ponechali žiakom aj v čase prezenčnej výučby.

V ostatných dvoch rokoch učítelia absolvovali podporné vzdelávacie aktivity v rámci projektu Od textov k činom, individuálne webináre o formách a metódach uplatňovaných v DIV, špecifikách vo vzdelávaní ohrozených skupín, čo hodnotili ako prínosné pre **skvalitnenie svojej práce a vzdelávania**. K získaniu, rozšíreniu a udržiavaniu profesijných kompetencií vedúcich k rozvoju osobnostného potenciálu, aj k ich wellbeingu, prispela neformálna spolupráca, komunikácia, podpora a vzájomné inšpirovanie sa praktickými skúsenosťami (nápady, technická podpora, riešenie vzťahov žiakov, spolupráca so ZZ). Snahou školy bolo vytvárať príjemné a podporné prostredie revitalizáciou priestorov, odborných učební a poskytovaním školskej IKT aj na osobné účely. V rámci DIV uľahčením pre online stretnutia a komunikáciu so žiakmi/ZZ bola možnosť zvýšenia dát v mobile (cca 12 učiteľov)¹² a možnosť vyučovať z priestorov školy, čo väčšina aj využila. V dotazníkoch menej ako polovica uviedla možnosť využívať v škole terapeutickú odbornú pomoc pri riešení osobných problémov.

¹² Riaditeľka požiadala o aktiváciu hlasových a dátových služieb na mobilných číslach učiteľov, čo dohodlo MŠVVaŠ so všetkými mobilnými operátormi.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

V triedach primárneho vzdelávania bolo vykonaných 22 hospitácií na vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, matematika, prírodoveda, prvouka, vlastiveda.

Učenie sa žiaka

Väčšia časť žiakov pri frontálnom opakovaní učiva, počas riadeného rozhovoru, skupinovej i párovej práce prejavila zodpovedajúce **komunikačné spôsobilosti**. Poväčšine svoje myšlienky interpretovali vlastnými slovami, v logicky usporiadaných súvislostiach, pohotovo ústne/písomne, spisovne správne a veku primeranou odbornou terminológiou. Slovná zásoba niektorých bola menej rozvinutá, na zisťovacie a doplňujúce otázky odpovedali jednoslovné. V procese učenia sa zmysluplne komunikovali, menej ako polovica žiakov využila získané digitálne zručnosti a spracovávala informácie prostredníctvom výukových programov. Pri práci so súvislými a nesúvislými textami poväčšine preukázali jeho pochopenie vyhľadávaním informácií explicitne v ňom uvedených, s pomocou učiteľov analyzovali lexikálne a gramatické javy (ANJ, SJL). Zriedkavo vedeli posudzovať a vyslovovať hypotézy k jednoduchým experimentom (PDA/PVO), pričom svoje úsudky primerane argumentačne i zdôvodnili.

Poznávacie kompetencie (Graf 3) preukázali úlohami zameranými na pamäťové reprodukovanie učiva. Zväčša dokázali použiť naučenú vedomosť priamo v určitej úlohe, aplikovať v konkrétnej situácii pri riešení cvičení v učebnici/pracovnom liste, čím prejavili pochopenie učiva. Ojedinele pri pokusoch (PVO) vedeli primerane popísať pozorované javy a vysvetliť ich¹³, či zhodnotiť význam získaných informácií a integrovať ich do myšlienkového mapy (PDA). Začlenení žiaci riešili úlohy vlastným pracovným tempom, pracovali s pomocou PA. Nízky podiel zadávania úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov, nesystematické rozvíjanie kritického myslenia neumožňovalo dostatočne rozvíjať poznávacie kompetencie. Žiaci boli prevažne sústredení, dodržiavali dohodnuté pravidlá správania sa, boli korektní a empatickí k prejavom ostatných spolužiakov. Dokázali prebrať zodpovednosť za vlastné učenie sa, chybu si uvedomiť a pomocou určitej nápovede ju aj opraviť. Polovica z nich prejavila adekvátne zručnosti v kooperatívnych činnostiach¹⁴, v rámci ktorých spolupracovali a veku primerane konštruktívne diskutovali, ostatní nemali možnosť preukázať **sociálne kompetencie**. Vplyvom argumentácie samostatne vyhľadaných informácií v rôznych informačných zdrojoch a na základe pozorovateľných znakov správne usudzovali a vyslovovali závery z vlastného bádania, čím si prehľbovali svoje poznatky. Výsledok svojej práce prezentovali, ale zdôvodniť ho vedelo iba menej z nich, čo poukazovalo na ich nedostatočne rozvinuté hodnotiace zručnosti. Viac ako polovica hodnotila najmä svoj učebný výkon, menej z nich dokázalo posúdiť výsledky činnosti spolužiakov a reagovať na hodnotenie od učiteľov, čo sa nezhodovalo s tvrdením väčšiny učiteľov v dotazníku (rozhodne áno 20 %, skôr áno 40 %), že na vyučovacích hodinách vytvárajú príležitosti na hodnotenie výkonov spolužiakov. Nevytvorenie priestoru na reflexiu pre väčšinu žiakov nestimulovalo ich metakognitívne myslenie, motiváciu a rozvíjanie **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (Graf 4). **Občianske kompetencie** si väčšina rozvíjala vyjadrovaním hodnotových postojov k témam vyplývajúcim z preberaného učiva. Počas diskusie prevažne dokázali obhájiť vyjadrené stanovisko, náležite reagovať a prijímať iné názory.

Vyučovanie učiteľom

Výkony žiakov pozitívne ovplyvnili poskytnuté **podporné stimuly (63,6 %) pre efektívne stratégie učenia** sa zväčša zohľadňovaním rôzneho pracovného tempa, poskytnutím

¹³ aký vplyv má na úrodnosť pôdy rýchlosť prijímania/prepúšťania i vysychania vody

¹⁴ jednotná aj diferencovaná párová, skupinová práca

doplňujúceho vysvetlenia a pomoci pri riešení úloh vrátane pomoci žiakom so ŠVVP pedagogickými asistentmi. Aktívne zapojenie žiakov do procesu učenia sa na základe ich vlastnej učebnej práce využívalo menej učiteľov (31,8 %). Uvedené zistenie nekorelovalo s vyjadreniami v dotazníku, ktorými potvrdili využívanie inovatívnych metód (rozhodne áno 60 %, skôr áno 40 %). Účelné využívanie **učebných pomôcok**¹⁵ (81,8 %) v spojení s príslušnou didaktickou technikou zvýšilo názornosť, ovplyvnilo proces poznávania a uľahčilo aj prezentáciu učebných tém. Priaznivá a pokojná **atmosféra i intervencie podporujúce pozitívne vzťahy** boli založené na taktom a tolerantnom prístupe. **Formatívne hodnotenie**, či pravidelné vyhodnocovanie práce žiakov podporujúce sebadôveru každého z nich uplatňovali takmer všetci (90,9%), nikto z nich hodnotenie klasifikáciou. Podľa výsledkov v dotazníku formatívne hodnotenie v edukácii uplatňovali všetci učitelia (100 %).

Nižšie stredné vzdelávanie

V triedach nižšieho stredného vzdelávania bolo vykonaných 26 hospitácií v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, chémia, matematika, geografia a dejepis.

Učenie sa žiaka

Žiaci v procese učenia sa preukázali rozvinuté **komunikačné zručnosti**. Na uzavreté otázky informačného charakteru zadávané v priebehu riadeného rozhovoru odpovedali plynule, vecne a spisovne správne s uplatňovaním odborných výrazov. Vo svojom ústnom prejave poväčšine využívali rozvinuté vety, čo viedlo k efektívnej spolupráci medzi aktérmi edukácie. K rozvoju ich verbálneho prejavu v ANJ prispievalo **vedenie vyučovania v cieľovom jazyku**. Len štvrtina z nich vyhľadávala informácie k preberanej téme prostredníctvom internetu. Preukázali porozumenie textov, vedeli vyhľadať kľúčové pojmy, vzťahy medzi myšlienkami a predvídať obsah textu, no k jeho posudzovaniu a hodnoteniu neboli nabádaní. V jazykových úlohách dokázali texty samostatne interpretovať, uplatňovať gramatické tvary a slovnú zásobu. Správnym riešením úloh na zapamätanie, porozumenie a aplikáciu si rozvíjali **poznávacie kompetencie**. Viac ako polovica z nich preukázala analytické myslenie v predmetoch SJL¹⁶, CHE¹⁷, DEJ¹⁸ a GEG¹⁹. Tvorivé myslenie a hodnotenie si rozvíjala veľmi malá časť žiakov pri koncipovaní listov, dialógov a tvorbe facebookových profilov osobnostiam slovenského národného hnutia na hodine DEJ a pri navrhovaní postupu riešenia matematického príkladu. Väčšina sa aktívne zapájala do činnosti, preberala zodpovednosť za vlastné učenie sa a dokázala si uvedomiť chybu. Polovica hodnotila vlastný učebný pokrok a v prípade rady od učiteľov dokázala regulovať svoj proces učenia sa. K rozvoju zručností hodnotenia rovesníckych výkonov boli stimulovaní len výnimočne (7,7 %), čím si adekvátne nerozvíjali **kompetencie k celoživotnému učeniu sa**. Uvedené bolo v rozpore s tvrdením v dotazníku (100 % z nich uviedlo vytváranie priestoru na rozvíjanie sebahodnotiacich zručností žiaka a 77,78 % na hodnotenie výkonov spolužiakov). Pri prezentovaní názorov k učebným témam sa vzájomne počúvali a rešpektovali názory iných, polovica dokázala svoje stanoviská aj obhájiť, čím preukázali osvojené **občianske kompetencie**. Usmerňovaním vlastného správania a dodržiavaním dohodnutých pravidiel žiaci prispievali k vytvoreniu

¹⁵ IKT, výukové programy, predmety, obrazové materiály, plagáty, pomôcky pri pokusoch, obrazové materiály, plagáty

¹⁶ použitie argumentácie a kritické zhodnotenie vzťahov medzi postavami literárneho diela

¹⁷ tvorba molekuly síranu železnatého, modelovanie elektrónovej konfigurácie kyslíka, formulácia záverov zrealizovaného žiackeho experimentu

¹⁸ analýza textu v Bernolákovej slovenčine

¹⁹ analýza časových pásiem

priaznivej atmosféry. Počas práce v pároch/skupinách akceptovali dohodnuté pravidlá, na úlohách väčšinou participovali všetci ich členovia, vzájomne spolupracovali a pomáhali si, čím preukázali rozvinuté **sociálne kompetencie**. Výsledky svojej činnosti dokázali prezentovať, nie vždy prejavili primeranú schopnosť zdôvodnenia, argumentácie a viacerí možnosť argumentovať nedostali.

Vyučovanie učiteľom

Učitelia kládli primerané požiadavky na výkon žiakov, akceptovali ich pracovné tempo, ale len ojedinele uplatňovali individuálny prístup, menej často zadávali úlohy rôznej náročnosti a podporné stimuly pre vzdelávanie sa každého neaplikovali pravidelne, čo nekorešpondovalo s tvrdeniami v dotazníku (100% učiteľov uviedlo, že diferencuje úlohy a zadania podľa špecifických potrieb a možností a 100 %, že v edukácii uplatňuje individuálny prístup). Prítomnosť PA v 6. A triede optimalizovala učebnú záťaž i vytvorila podmienky na **inkluzívne vzdelávanie** žiakovi v predmetoch MAT a SJL a dvom na hodine DEJ. K splneniu definovaných vzdelávacích cieľov a k zvýšeniu záujmu žiakov o učenie prispelo uplatňovanie **aktivizujúcich metód** (pojmová mapa, brainstorming, experimentovanie) v SJL, CHE, DEJ a GEG a účelné využitie materiálnych pomôcok²⁰. Vyučujúci sa svojím prístupom, empatiou a spôsobom komunikácie podieľali na vytvorení pozitívnej klímy v triede, dbali na dodržiavanie stanovených pravidiel, akceptovali individuálne osobitosti, čím vytvárali **atmosféru istoty a psychického bezpečia**. Učenie sa žiakov podporovali formatívnym hodnotením, ojedinele klasifikáciou a poskytovaním priebežnej **spätnej väzby**, čo bolo v súlade s ich výrokmi v dotazníku.

Výrazné pozitíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín:

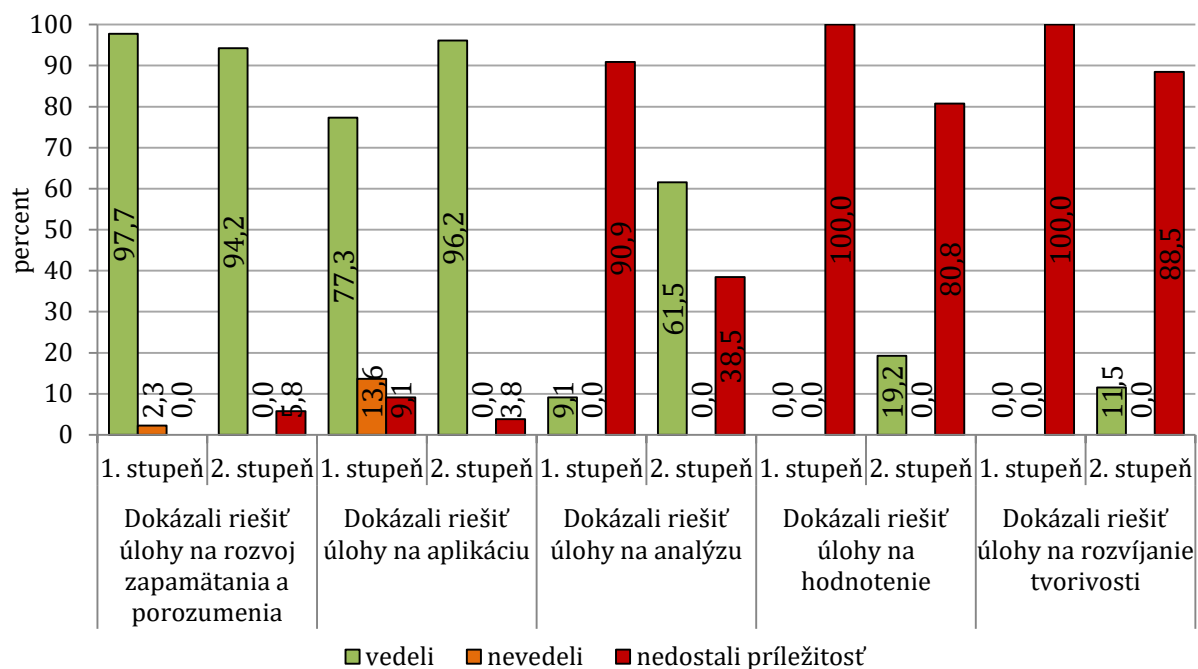
- vytváranie atmosféry istoty a psychického bezpečia,
- účelné využívanie materiálno-technických prostriedkov v súlade s učebnou témou,
- podpora aktívneho učenia sa žiakov na hodinách SJL, DEJ a CHE formou kooperácie (nižšie stredné vzdelávanie).

Výrazné negatíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín:

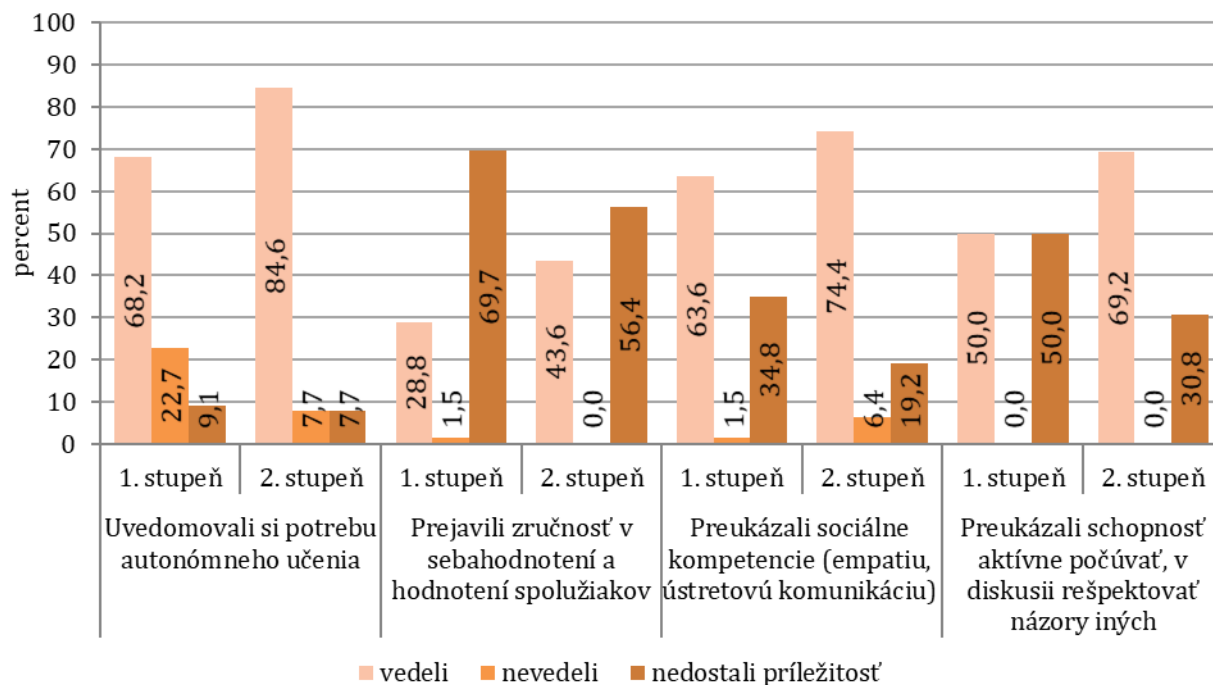
- menej časté zadávanie úloh na rozvoj vyšších myšlienkových procesov – hodnotenie, tvorivosť,
- absencia zadávania diferencovaných úloh podľa úrovne vedomostí žiakov,
- nedostatok príležitostí hodnotiť vlastné výkony a výkony spolužiakov.

²⁰ mapy, atlasy, interaktívna tabuľa, powerpointové prezentácie, online mapy, tablety s prístupom na internet, domino - lístočky s pojmi z organickej chémie, IKT - simulácia experimentov z portálu wiki.iedu.sk, laboratórne pomôcky na realizáciu žiackych experimentov, pracovné listy, stavebnica na tvorbu molekúl, periodická sústava chemických prvkov, pomôcka na modelovanie elektrónovej konfigurácie prvkov

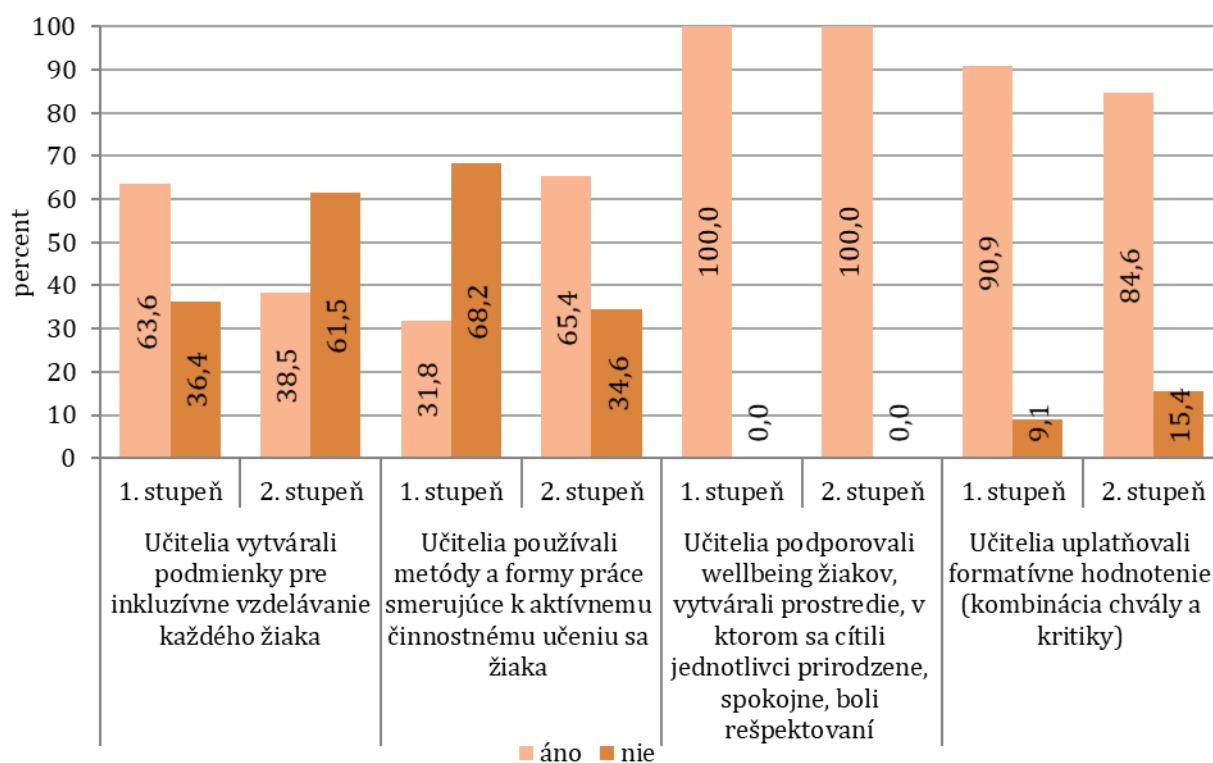
Graf 3 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania na sledovaných vyučovacích hodinách

Graf 4 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa a sociálnych zručností a schopností žiakov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania na sledovaných vyučovacích hodinách

Graf 5 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka v sledovaných predmetoch primárneho a nižšieho stredného vzdelávania

Efektívnosť nastaveného systému podporných opatrení

Škola na základe realizovanej diagnostiky zameranej na zistenie miery osvojenia učiva z predchádzajúceho obdobia prehodnotila ŠKVP, učebné plány a osnovy pred zavedením plnohodnotného prezenčného vzdelávania. Vzhľadom k vhodnému nastaveniu pôvodných podmienok na zabezpečenie nadväznosti naprieč vyučovacími predmetmi/stupňami ich nemodifikovala, len čiastočne upravila UO v školskom roku 2021/2022 presunom učiva. V súlade so záujmom motivovať žiakov a eliminovať dopady DIV prijala opatrenia súvisiace so zmenami hodnotenia a klasifikácie. V adaptačnom období upravila rozvrh zvýšením počtu hodín a začlenením aktivít s triednym učiteľom, čo viedlo k posilňovaniu vzťahov v triedach a znovuobnoveniu školských rutín.

Na základe diagnostiky a zistenia miery negatívneho vplyvu DIV na vedomosti a schopnosti riaditeľka školy konštatovala **prijímanie súboru opatrení na podporu učenia sa žiakov na vyučovacích hodinách**, ktorý mal potenciál minimalizovať problémy spojené s obnovením prezenčného vyučovania. Učitelia aj žiaci pomerne zhodne uviedli, že do edukácie boli integrované inovatívne formy (zážitkové, bádateľské vyučovanie), ktoré boli pozorované aj na polovici hospitovaných hodín, najmä vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda. Využívanie výukových aplikácií a materiálno-technických prostriedkov prispievalo k aktívnej participácii pri osvojovaní si vzdelávacieho obsahu. Zamerali sa na uplatňovanie špecifických pedagogických intervencií s ohľadom na rozvíjanie individuálnych potrieb a možností diferenciaciou úloh a zadaní žiaci (3,33%), ani hospitácie (50%) nepotvrdili, čo znižovalo prezentovaný zámer pokúsiť sa prekonať negatívne dôsledky dlhodobého DIV u jednotlivcov. Cílené posilňovanie sociálneho učenia zaraďovaním skupinovej práce s prvkami kooperácie, sebahodnotiacich aktivít a rovesníckeho učenia podporovalo nielen formovanie vzťahov, ale napomáhalo predchádzať chybám a vlastnému

zlyhaniu najmä u skupín ohrozených školským neúspechom. Umožnenie identifikovať žiakom (61%) čo poznajú a dokážu prostredníctvom sebahodnotenia, poskytovalo spätnú väzbu o napĺňaní stanovených cieľov na polovici hospitovaných hodín. V menšej miere sa vyskytovalo vytváranie priestoru na hodnotenie výkonu rovesníkov, potvrdili to žiaci v dotazníku (rozhodne áno 8,33 %, skôr áno 26,67 %) i výsledky hospitačnej činnosti (37,5 %). Prínosom pre poskytovanie podpory boli intervencie ŠŠP a PA, ich aktívnu pomoc uviedli len niektorí z opýtaných žiakov.

Zhodu vo vyjadreniach väčšiny učiteľov a žiakov **o opatreniach zameraných na wellbeing**, vytváranie podnetného, bezpečného prostredia a priestoru na obnovenie školských návykov, stimulovanie v záujme ich potrieb, celkovú pohodu a rozvíjanie potenciálu aj posilnením sociálneho učenia podporilo pozorovanie na všetkých hospitovaných hodinách. Obnovenie a upevnenie rovesníckych vzťahov, spolupráce a komunikácie prostredníctvom triednych aktivít, či primárnej prevencie malo vplyv na posilňovanie vzťahov, čo pozitívne hodnotili aj žiaci.

Medzi **podporné opatrenia žiakov v čase mimo vyučovania** patrilo realizovanie systematického doučovania. Takmer polovici opýtaných žiakov napomáhala k zmierneniu rozdielov v osvojených vedomostiach a zručnostiach vzniknutých v dôsledku DIV. V škole upravili prevádzku a sprístupnenie školského klubu pre žiakov nižších ročníkov 2. stupňa, čo niekoľkí z 5. a 6. ročníka aj využívali. Zaostávanie riešili i za účinnej pomoci ŠŠP a SP. Ich kooperáciu a intervencie pri inkluzívnom vzdelávaní pozitívne hodnotila riaditeľka školy, všetci učители a boli potvrdené i počas inšpekčnej činnosti. Zákonným zástupcom žiakov zaostávajúcich v učení poskytovali pomoc praktickými radami, čo malo pozitívny vplyv na eliminovanie rozdielov v úrovni ich poznávacích kompetencií, ale ich nezaujímajú iné kompenzačné nástroje (5+1, Letná škola) zamerané na prekonávanie negatívnych dôsledkov DIV neumožňoval škole realizovať podporné aktivity najmä pre žiakov ohrozených školským neúspechom.

Pedagogickí zamestnanci prejavovali záujem o ďalšie vzdelávanie najmä z dôvodu nových požiadaviek na organizovanie edukácie. Prínosom k zvýšeniu úrovne výchovno- vzdelávacieho procesu bola vzájomná výmena skúseností a príkladov dobrej praxe, intenzívna a efektívna kooperácia s členmi inkluzívneho tímu pri riešení problémov, absolvovanie rôznych webinárov, vzdelávacích aktivít a aj modernizácia materiálno-technického vybavenia. V rámci wellbeingu v škole uplatňované intervencie podporovali pozitívne vzťahy, spoluprácu, toleranciu, pozitívnu sociálnu klímu. Možnosť využívať v škole terapeutickú odbornú pomoc v rozličných pracovných a osobných situáciách/pre osobnú potrebu preukázali v dotazníkoch odpovede len niektorých učiteľov (rozhodne áno 14,29 %, skôr áno 28,57%).

Miera uplatňovania podporných opatrení napomáhala eliminovať nedostatky vo vedomostiach a zručnostiach žiakov.

2 ZÁVERY

Škola **nevykonala** revíziu ŠkVP, ale **zabezpečila** nadväznosť vzdelávania naprieč vyučovacími predmetmi, stupňami vzdelávania a zároveň **reflektovala** zistenia z diagnostiky vedomostí a zručností žiakov.

Nastavený a uplatňovaný systém opatrení vo výchovno-vzdelávacom procese **napomáhal** odstrániť deficit v poznatkovej úrovni žiakov a minimalizovať dôsledky neplnohodnotného dištančného vzdelávania.

Výrazné pozitíva:

- vytváranie edukačnej podpory inkluzívnym tímom žiakom, ktorí boli ohrození školským neúspechom,
- rozvoj kritického myslenia na hodinách chémie,
- zabezpečenie priestorových podmienok a materiálno-technického vybavenia potrebných pre DIV i prezenčnú výučbu.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie:

- kontrolovanie účinnosti opatrení prijímaných na základe monitorovania procesov prebiehajúcich v škole,
- implementovanie efektívnych stratégií vzdelávania so zámerom personalizovať proces a dosahovať dobré vzdelávacie výsledky žiakov,
- rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- vykonávať systematický monitoring najmä u skupín ohrozených školským neúspechom, výsledky dôsledne analyzovať a kontrolovať účinnosť prijatých opatrení,
- implementovať aktivizujúce a participujúce stratégie vyučovania na rozvíjanie kľúčových kompetencií žiakov,
- podnecovať učiteľov k iniciatívnemu uplatňovaniu nadobudnutých poznatkov zo sebavzdelávania v praxi.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII:

1. ŠkVP a jeho prílohy,
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2018/2019, 2020/2021,
3. zápisnice z rokovania pedagogickej rady,
4. zápisnice z rokovania metodických orgánov,
5. záverečné/hodnotiace správy učiteľov – školský rok 2020/2021,
6. aktuálne rozvrhy tried a vyučujúcich,
7. triedne knihy školský rok 2020/2021,
8. návrat žiakov do školy - plán adaptačného obdobia vzdelávania žiakov od 19. 04. 2021,
9. dokumentácia projektu Od textov k činom,
10. správy o činnosti inkluzívneho tímu.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Katarína Mužíková

Dňa: 14. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica

PaedDr. Katarína Mužíková, školská inšpektorka

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Iveta Tomášová, riaditeľka školy

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 18. 02. 2022 v Banskej Bystrici:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica

PaedDr. Katarína Mužíková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Iveta Tomášová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Iveta Tomášová, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Katarína Mužíková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti